

ГУРТОК «НЕФОРМАЛЬНА МЕДІАОСВІТА»

Медіа-інформаційна грамотність є складовою інтегрованої компетентності особистості доби постправди як фахівців медіагалузі так і цільової аудиторії традиційних та новітніх медіа. Її формування передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців, зокрема: теоретичне та практичне оволодіння основами проектування медіадискурсу відповідно до запитів суспільства щодо формування певної ієрархії цінностей у пересічних громадян, зокрема свободи волевиявлення, доступу до інформації, об'єктивності та балансу думок медіаконтенту як професійного, так і авторського, розуміння особливостей статусу суспільного чи приватного мовника, передумов та наслідків діяльності журналістів.

Мета гуртка: формування у майбутніх фахівців медіасфери педагогічної компетентності як професійної через засвоєння знань про сучасні теорії медіаосвіти, ролі медіа у їх формуванні, розвитку та змінах, соціалізації особистості різного віку.

Завдання: аналіз нормативно-правових засад медіаосвіти країн ЄС; розкриття значущості педагогічних знань у професійній діяльності фахівців медіасфери; ознайомлення фахівців медіагалузі з педагогічними засадами професійної комунікативної поведінки; формування моральних цінностей та відповідних якостей майбутнього фахівця, усвідомлення наслідків комунікаційних впливів різних типів; розвиток у фахівців медіагалузі педагогічної культури професійної діяльності на рефлексивній основі, спонукання їх до самоаналізу діяльності; визначення типових помилок професійної поведінки, пов'язаних із вибором та застосуванням сучасних засобів впливу на особистість, спільноти, маси; розкриття особливостей етичної поведінки фахівців медіагалузі при розв'язанні складних професійних комунікаційних ситуацій; розробка алгоритму професійної комунікаційної взаємодії фахівців з медіа різних типів із споживачами їх послуг.

Під час групових зустрічей, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти мають можливість сформувати наступні уміння та навички:

1. Виявляти професійно-важливі технології, які мають соціально-психологічну та морально-етичну складову (сугестія, маніпуляції, інформаційні війни).

2. Досліджувати систему зовнішніх та внутрішніх педагогічних факторів, що визначають професійну комунікативну поведінку фахівців з мас-медіа, вибір комунікативної технології.

3. Визначати педагогічні особливості проектування комунікаційного простору як професійного.

4. Аналізувати та оцінювати професійну поведінку й діяльність фахівців медіагалузі як професійних комунікаторів, визначати ефективність застосування певної комунікаційної технології з урахуванням її педагогічних наслідків.

6. Оцінювати індивідуальний ступень розвитку комунікаційних навичок та педагогічних передумов їх формування.

7. Виявляти та аналізувати типові помилки професійної поведінки фахівців медіагалузі, що пов'язані з вибором та використанням непродуктивних освітніх стратегій.

8. Виявляти, аналізувати несприятливі педагогічні фактори та негативні наслідки, помилкові, афектні дії у комунікаційній діяльності професійних мовців.

9. Аналізувати педагогічні процеси, що протікають під час масових комунікацій

Практико-орієнтована складова програми передбачає участь слухачів як ко-тренерів у програмах Медіахабу Університету Грінченка (раніше – Медіашкола)

https://www.facebook.com/kyivmediacenter/?locale=uk_UA

https://www.instagram.com/mediahub_grinchenko/

Графік зустрічей: раз на місяць

ПРОГРАМА ГУРТКА Змістовий модуль I

МЕДІАОСВІТА ЯК СУЧАСНИЙ ФЕНОМЕН

Тема 1 Сучасні концепції медіаосвіти (4 год).

Медіаосвіта як сукупність системних освітніх дій, спрямованих на формування особистості, що володіє культурою спілкування з засобами масової комунікації, здатної до усвідомленої медіаповедінки і медіаторчості. Медіаосвіта як процес навчання і система розвитку емоційно-інтелектуальних здібностей людини за допомогою засобів масової інформації та комунікації. Медіаосвіта як засіб збагачення людей різним культурним досвідом за допомогою споживання медіаповідомлень усіх типів (друкованого слова, зображень, аудіо та рухомих зображень). Використання можливостей різних інформаційних систем (друк, радіо, телебачення, магнітна, відеозапис) і технологій (аудійної, візуальної, аудіовізуальної) в освоєнні людиною навколишньої дійсності, в усвідомленні себе як частини світу. Еволюція сучасної людини за Ю.Н. Харарі Історія розвитку медіаосвіти. Кінокритика як пропедевтика медіакомпетентності аудиторії. Аналіз кінофільмів з переліку затверджених. Принципи медіаосвіти: діалог, партнерство, особистісно орієнтований підхід. Ключові поняття медіаосвіти (К. Безелгет, Е. Харт). Діалогова концепція культури М. Бахтіна – В.С. Біблера. Феномен довіри у сучасному світі за Ст. Кові

Сучасні концепції медіаосвіти: «протекціоністська» («ін'єкційна», «захисна», «прищеплювальна») (Protectionist Approach, Inoculatory Approach, Inoculative Approach, Hypodermic Needle Approach, Civil Defense Approach, L'Approche Vaccinatoire), теологічна / релігійна теорія медіаосвіти (Theological Approach), етичний (Ethic Approach, Moral Approach), теорія медіаосвіти як розвитку «критичного мислення» (Critical Thinking Approach, Critical Autonomy Approach, Critical Democratic Approach, Le Jugement critique, L'Esprit critique, Representational Paradigm), ідеологічна (Ideological Approach), екологічна (Ecologic Approach, Therapy Approach), теорія медіаосвіти як джерела «задоволення потреб» аудиторії (Uses and Gratifications Approach), «практична» теорія медіаосвіти, теорія практичної медійної діяльності / активності (Practical Approach, Technology Approach, Hands on Making Approach), культурологічна теорія медіаосвіти (Cultural Studies Approach), естетична (художня) теорія медіаосвіти (Aesthetical Approach, Media as Popular Arts Approach, Discriminatory Approach), семіотична теорія медіаосвіти (Semiotic Approach, Le decodage des medias), соціокультурна теорія медіаосвіти (Social and Cultural Approach). Концепції медіаінформаційного світу як відображення особистості людини.

Основні поняття теми: інформаційні системи, медіаосвіта, типи медіа-повідомлень, система медіаосвіти, теорія практичної медійної діяльності, захисна, теологічна, ідеологічна концепції задоволення потреб, практична, критичного мислення, семіотична, культурологічна теорії медіаосвіти, медіа-інформаційного світу.

Тема 2. Медіаосвіта в Україні та світі (6 год.)

Специфіка системи медіаосвіти у провідних країнах світу. Нормативно-правова база. Сучасні форми та методи впровадження медіаосвіти у контексті формальної, неформальної та інформальної освіти. Критичний аналіз їх ефективності. Сучасні вітчизняні та світові галузеві та державні науково-дослідні та громадські організації, що займаються проблемами медіаінформаційної грамотності та медіаосвіти, ведуть прикладну і фундаментальну наукову діяльність у цій галузі.

Основні поняття теми: науково-дослідні організації, форми та методи медіаосвіти, формальна, неформальна та інформальна освіта, медіаінформаційна грамотність та культура.

МЕДІАДИСКУРС ЯК ЗАСІБ НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ

Тема 3. *Особистість як об'єкт медіавпливів (2 год.)*

Особистість як психологічний феномен. Педагогічне середовище: професійне, непрофесійне. Поняття «ідеал виховання»: сучасний аспект проблеми. Виховні впливи. Педагогічні системи: зміст, форми, методи, засоби навчання та виховання особистості. Т. Малярчук про вплив медіа на сприйняття непересічної особистості суспільством. Аудиторія ЗМІ, критерії її стратифікації. Вікові, гендерні, національні особливості аудиторії ЗМІ. Педагогічні ефекти впливу ЗМІ: короточасні, тривалі, відстрочені. Медіареальність як сучасний феномен: педагогічні потенції та небезпеки. Різноманіття філософських, естетичних, культурологічних, педагогічних оцінок сучасної електронної мас-медіа. Електронне суспільство як суспільство самотніх людей, які назавжди залишили гутенбергівську галактику (за М.Маклюєном): педагогічна рефлексія. Відеокліпизм, відеоманія, відеофілія – хвороби людини інформаційної ери, коли екран замінює глядачеві саму реальність: превентивне виховання. Особливості педагогічного впливу діджитального екрану на сучасну людину. Аудіовізуальні технології як засіб породження розширеної свідомості у сучасної людини, можливості індивідуальної самореалізації людини. «Поле необмеженого самовираження» (за С. Добротворським) як педагогічний простір.

Основні поняття теми: особистість, освіта, педагогічне середовище, аудиторія ЗМІ, педагогічні ефекти впливу ЗМІ, соціальні медіа.

Тема 4. *Медіадискурс як засіб навчання та виховання особистості (2 год.)*

Медіадискурс як модель світу, його інформаційний простір, який освоюється на основі синтезу зору, слуху, відчуттів, уяви. Авторська інтерпретація реальності за допомогою слова, музики і пластичного образу. Медіадискурс як засіб навчання та виховання особистості. Словесні, наочні та практичні методи навчання та виховання. Основні напрямки виховання: розумове, морально-етичне, естетичне, екологічне, трудове, патріотичне (громадянське), правове, фізичне (валеологічне), статеве (гендерне) та інші. Роль ЗМІ у формуванні переліку та змісту соціальних ролей, моделей поведінки, гендерних стереотипів.

Основні поняття теми: медіадискурс, смислоутворення, одиниці медіадискурсу, відеокліпизм, відеоманія, відеофілія, напрямки виховання, методи та засоби виховання, педагогічний простір.

Рекомендовані джерела

ОСНОВНІ:

1. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; За науковою редакцією В. В. Різуна. Київ: Центр вільної преси, 2012. — 352 с.
2. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник/ Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; За науковою редакцією В. В. Різуна. — Київ: Центр Вільної Преси, 2013. — 352 с
3. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід: навчально-методичний посібник Навчально-методичний посібник / За ред. Л. А. Найдьонової, О. Т. Баришпольця ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. - К. : Міленіум, 2010. - 440 с.

4. Український словник медіакультури / О. Т. Баришполець; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соціальної та політичної психології. – Київ : Міленіум, 2014. – 195 с.
5. Основи медіаграмотності: Навчально-методичний посібник для вчителя 8 (9) клас. Плани-конспекти уроків / За ред. В.Ф. Іванова, О.В. Волошенюк, О.П. Мокрогуза. – Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2014. – 190 с.
6. Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи». Збірник статей Шостої міжнародної науково-методичної конференції – Київ. : Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2017/2018. – 244 с.

Інтернет-ресурси

1. www.medialiteracy.org.ua
2. mediaosvita.org.ua (зокрема, <http://mediaosvita.org.ua/biblioteka/>)
3. osvita.mediasapiens.ua
4. www.mediakrytyka.info
5. <https://www.aup.com.ua/>